

Dunántúli bolyongások

4. rész : Az Őrség műemlékei

A műemlékek

Az Őrség látnivalókban, természeti kincsekben, a történelmi múltat idéző értékekben egyaránt gazdag. Bár napjaink változásai sok mindent elpusztítanak, de – szerencsére – időben elkezdődött az értékmegőrző munka. A természeti kincseket az Őrségi Nemzeti Park őrzi. (Éppen most kapta vissza a nem túl rég megszüntetett önállóságát.) Az építészeti hagyományok is tetten érhetők. Bár olyan összefüggő, „élő” falut, mint Hollókő, már nem találunk, de szórányosan szinte minden Őrségi településen akad egy-egy fennmaradt, népi épület, és a történelmi emlékeket is nagy becsben tartják. Az őriszentpéteri, a veleméri templom, a pankaszi harangláb szinte „kötelező” látnivaló. A pityerszeri falumúzeum pedig a maga nemében páratlan építészeti emlékeket őrzött meg.

A pankaszi harangláb

lette üvegpersely, benne pénz. Ami még meglepőbb: a rongálásnak nyoma sincs, a persely érintetlen.

A templom előtt István király szobra áll, mögötte romantikus, meredek gyalogút visz le a feltárt tégláégetőhöz, amelyben a téglavár anyagát égették. Ott is kitűnő ismertető olvasható; vezető nélkül sem marad hiányérzete a turistának. Az égetőt negyedgömb alakú, elől rácsos ajtóval ellátott épület védi, előtte rönkfából készült padok, asztalok, körülötte erdő, lejjebb csobog egy patak. Ideális pihenőhely a turistáknak.

A szerek

Az Őrségi falvakra a *szeres* településszerkezet jellemző. A falvak füzéresen helyezkednek el. Egy-egy kisebb házcsoport lazán vagy egyáltalán nem kapcsolódik következőhöz. Egy-egy szert eredetileg rokon családok lakták. E vidéken sok helyütt találkozni ún. kerített házakkal, udvarokkal. Ezeknél a lakó és a gazdasági épületek négyszöge fogja közre az udvart. A *pityerszeri falumúzeum* szinte minden jellegzetes Őrségi épületformát megőrzött, de – kicsiben – őrzi a szeres településszerkezetet is.

A buszos turistacsoportok – a rossz idő ellenére is – egymást érték, még. Ők, de még a távolabbról érkezett kerékpáros turista is csak futó benyomásokat szerezhetett a látogatás rövid ideje alatt. Aki szereti a csendes pihenést, és vonzódik a múlt emlékeihez, töltsön néhány napot ezen a környéken, nem fog csalódnai.

Kutas Ferenc